

Anteckningar från möte med de blå näringarna 26 juni 2020

Deltagare från Jordbruksverket:

Sofia Wessman, projektledare för AHL-projektet
Shabnam Hansen, smittskyddshandläggare
Jenny Kanerva Eriksson, smittskyddshandläggare
Maria Nyström, smittskyddshandläggare
Pernilla Granath Limstrand, verksjurist
Johan Penner Samordnare yrkesfiskare och vattenbruk SJV

Externa deltagare:

Daniel Wikberg, Matfiskodlarna
Linda Falk Wigdén, Matfiskodlarna
Anna Aspán, SVA
Mikael Håkansson, Imazo
Rebecca Litzell, Sveriges akvarieföreningars riksförbund (Sarf)
Gabriella Ekström, Zoobranschens riksförbund (ZOORF)
Daniel Roth, Svenska djurparksföreningen (SDF)
Joakim Svensson, Länsstyrelsen Jämtland
Jenny T Bransell, Länsstyrelsen Dalarna

Mötets mål och sammanfattning

Fortsatt information och diskussion om godkännande och registrering i förhållande till odlingstillstånd enligt förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen som påbörjades under mötet den 12 juni.

Bakgrunden är att vi inte tror frågan blev tillräckligt väl genomgången på det förra mötet och att vi tror det uppkom missförstånd i frågan. AHL-regelverket innebär viss ökad administrativ börda för företagen, som Jordbruksverket inte har möjlighet ta bort. Jordbruksverkets utgångspunkt har i arbetet kring regelverket varit att detta ska utformas så att den ökade administrativa bördan i första hand blir så liten som möjligt för företagen och i andra hand för myndigheterna. Jordbruksverket har jämfört olika alternativ för handläggning av godkännanden och registreringar som krävs enligt AHL utifrån denna tanke om minsta möjliga administrativa börda för företagen samt vad som är möjligt utifrån lagstiftningen.

Vattenbruksanläggningar ska enligt AHL registreras, och för anläggningar som utgör en betydande risk även godkännas. Detta ska göras endast utifrån smittskyddsaspekter. Dagens odlingstillstånd för vattenbruksanläggningar prövas utifrån såväl aspekten smittskydd som naturvård och artskydd. Att dela på prövningen utifrån smittskydd respektive naturskydd och artskydd är nödvändigt enligt AHL då man inte kan ta hänsyn till någon annan lagstiftning än AHL vid prövning av godkännande. Alltså kan man inte avslå ett godkännande om villkoren i AHL uppfylls på grund av att villkor för tillstånd i annan lagstiftning inte uppfylls.

Två förslag på processer presenteras (se powerpoint-presentation):

Alternativ 1: Länsstyrelsen prövar precis som idag ansökningar om odlingstillstånd, men nu endast utifrån vattenområdets särart och inte risk för spridning av sjukdomar eftersom det senare kommer att ingå i godkännandeprövningen. Länsstyrelsen prövar i detta alternativ även ansökningar om godkännande där smittskyddet då ingår. Jordbruksverket registrerar anläggningar.

Konsekvenser: Jordbruksverket fortsätter vara överprövande myndighet som det är idag, och kan därmed inte vara rådgivande eller vägledande i enskilda tillståndsprövningar som länsstyrelsen handlägger. Jordbruksverkets beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten. För att ärendet ska prövas vidare till Kammarrätten och därefter till Högsta förvaltningsdomstolen krävs prövningstillstånd. Vattenbruksanläggningar som behöver ett godkännande behöver endast vända sig till en myndighet för odlingstillstånd och godkännande. Länsstyrelsen ser sedan till att godkännandet registreras hos Jordbruksverket. Vissa vattenbruksanläggningar kan efter en riskbedömning i det enskilda fallet undantas från kravet på godkännande. Om länsstyrelsen beslutar om undantag från godkännande behöver verksamhetsutövaren självskicka in uppgifter för att registreras hos Jordbruksverket.

Alternativ 2: Länsstyrelsen prövar precis som idag ansökningar om odlingstillstånd, men nu endast utifrån vattenområdets särart och inte risk för spridning av sjukdomar. Jordbruksverket prövar ansökningar om godkännande där smittskyddet prövas och registrerar anläggningar.

Konsekvenser: Förvaltningsrätten blir överprövande myndighet för de beslut om godkännande som Jordbruksverket fattar. Jordbruksverket fortsätter vara överprövande myndighet för de odlingstillstånd som Länsstyrelsen fattar. Vattenbruksanläggningar som behöver ett odlingstillstånd och ett godkännande måste vända sig till både Länsstyrelsen och Jordbruksverket för respektive prövning.

Frågor och diskussion efter presentationen:

AHL omfattar risk för spridning av sjukdomar både mellan anläggningar och från och till vilt.

Definitionen av vattenbruk breddas och omfattar inte bara odlingar utan även de som håller vattenlevande djur enligt AHL:s definition. Detta innebär att t ex akvariefiskgrossister och zoobutiker kommer omfattas av registreringskravet och eventuellt godkännandekravet. Zoobutiker behöver idag tillstånd enligt djurskyddslagstiftningen. Det innebär att om godkännandeprövningen görs av länsstyrelserna kommer de även att behöva pröva godkännande av prydnadsfisk.

På fråga om i vilken mån djurparker kommer omfattas av registrering- och godkännandekravet kommer Jordbruksverket kolla mer på och återkomma med svar. Idag krävs tillstånd för offentlig förevisning enligt djurskyddslagstiftningen och prövas enligt Balaidirektivet vid förflyttningar.

SDF framförde synpunkten att om de kommer att beröras önskar de att prövningen kan läggas ihop med andra tillstånd.

I vilken mån kommer akvarister omfattas av registrerings- och godkännandekrav? Kommer hobbyakvarister behöva godkännas och blir en privat akvarist som ger grannen en fisk en kommersiell anläggning? Jordbruksverket behöver kolla mer även på detta och återkomma med svar.

Diskussion och frågor kring förflyttningar och skyddsvärda stammar av fisk, vad definierar en skyddsvärd stam eller art? Angående de villkor som Jordbruksverket har föreskrivit om för att

odlingstillstånd ska kunna ges diskuteras med Havs- och vattenmyndigheten i arbetet med att ta fram de nya föreskrifterna och vad vi kan se idag kommer det inte ske några förändringar i dem.

Vi konstaterar att ett separat möte om förflyttningar behövs och Jordbruksverket kallar till ett sådan efter semestrarna. Det kommer även skickas med inläsningsanvisningar enligt önskemål inför mötet.

På Jordbruksverkets direkta fråga vilket alternativ som föredras svarade en av länsstyrelsernas representant alternativ 1 medan några hade svårt att ta ställning innan de hade klart för sig i vilken mån de omfattas av godkännandekravet.

Inskickade synpunkter:

När det gäller förslagen ser man för och nackdelar med båda. I alternativ 1 är det en fördel att ha SJV som instans för överprövning när sådan blir nödvändig, det underlättar ju mycket. I alternativ 2 finns det ju en logik i att SJV hanterar alla frågor som berör djur- och smittskydd. De nya reglerna i AHL innebär ju ett nytt moment i ansökan oavsett hur det hanteras och kommer den som ska starta verksamhet att behöva kontakta två myndigheter i den här frågan oavsett.

Vilken effekt det har för de individuella djurhållarna kan säkert variera med typ och storlek på verksamhet. Som nämndes under mötet, en ytterligare ansökan (förutsatt att den inte blir allt för omfattande) egentligen gör en ganska liten skillnad i det digra arbete det innebär att söka och få alla tillstånd som krävs vid nystart. Vad som kan ha en stor betydelse är hur snabb och problemfri själva hanteringen av ansökan sedan är hos den myndighet som har ansvaret. Därför är det av stor vikt att se till att organisatoriska, resursmässiga och kunskapsmässiga är på plats på den myndighet som får ansvaret, oavsett var det landar.